

Monikielisten lasten kielellisten taitojen arviointi ja tukeminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Monikielinen lapsi oppijana

- Monikielisyys on yhä yleisempää, ja lapsen äidinkieli on keskeinen identiteetin ja ajattelun perusta.
- Huoltajien johdonmukainen oman äidinkielen käyttö tukee lapsen kokonaiskielitaitoa ja myöhempää suomen oppimista.
- Lapset ovat varhain tietoisia eri kielistä ja muokkaavat puhettaan kuulijan mukaan.

Lapsen yksilöllinen S2-suunnitelma

- Suunnitelmassa huomioidaan perheen kielitausta, tavoitteet ja käytetyt tukimenetelmät.
- Yhteistyö kodin kanssa varmistaa tavoitteiden toteutumisen.

Kielellisten vaikeuksien tunnistaminen

- Monikielisyys ei aiheuta kielellisiä häiriöitä, mutta vaikeudet voivat jäädä huomaamatta tai tulla ylidiagnosoiduiksi.
- Arviointi vaatii pitkäjänteistä havainnointia, eri kielitaitojen osalueiden tarkastelua ja moniammatillista yhteistyötä.
- Taustatiedot (kielihistoria, aikaisemmat kokemukset, koulunkäynti) ovat olennaisia.
- Arvioinnissa tarkastellaan mm. ohjeiden ymmärtämistä, käsitteiden käyttöä ja hallintaa, puheen tuottamista ja sanavarastoa.
- Tarvittaessa lapsi ohjataan puheterapeutin tai psykologin tutkimuksiin.

Monikielisyyden tukemisen käytännöt

- Monikielisyys nähdään voimavarana: ryhmän kielet tehdään näkyviksi ja niitä hyödynnetään arjessa.
- Kielitietoinen toimintatapa: selkokieli, havainnollistaminen, toisto, pienryhmät, leikki ja positiivinen palaute.
- Suomen kieltä vahvistetaan leikin, lorujen, äänneiden ja sanaleikkien avulla.
- Arjen toistuvat tilanteet (skeemat) tukevat kielen oppimista ja luovat ennakoitavuutta.
- Yhteinen lukeminen, kuvien tarkastelu ja keskustelu vahvistavat ymmärtämistä ja sanaston oppimista.
- Sanaston oppiminen tehostuu, kun se sidotaan lapsen kiinnostuksen kohteisiin ja toiminnallisuuteen.
- Varhaiskasvatus ja esiopetus tukevat lapsen kieli- ja kulttuuri-identiteettiä sekä kotoutumista.
- Kasvatuskumppanuus huoltajien kanssa on keskeistä.

! Monikielisten lasten sanavarasto voi aluksi olla suppeampi, mutta erot tasoittuvat kouluiässä.

! Uuteen kieliympäristöön siirryessä voi esiintyä tilapäistä puhumattomuutta, joka on normaalia.

